

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 679. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868084736/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

som et Mønster ved Karakterens Fasthed og Overbevisningens Alvor, men lægger et barnligt og troesivrigt Gladsyn for Dagen, der røber, at han ikke har noget af et Statsmands-Naturel. Hos Heine, Tidsalderens største Digter, dirrer alle dens sjælelige Fibre. I ham udvikler sig af Romantikens Svøb den moderne Poesi; i Erotik, i Naturgengivelse, i politisk, social og religiøs Følemaade, i malerisk, digterisk og satirisk Stil er han det moderne Menneske; fremfor Nogen — som det fremhævedes — egned til at binde an med det moderne Liv i dets Haardhed og Hæslighed, dets Ynde og Uro og Rigdom paa skærende Kontraster. — Paa anden men dog beslægtet Vis danner samtidigt Immermann med sit ypperste Arbejde Overgangen til en mere naturtro Kunst end Fortidens.

Julirevolutionen havde imidlertid ikke blot forandret den literære Stemning og Tone, men forandret den Hegelske Filosofis Grundpræg. Den fortolkes fra nu af som et af de stærkest indgribende Elementer i Livets Omformning; Ungdommen drager reformatoriske eller oprørske Følgeslutninger af den ved sin Død saa konservative Mesters Lære. Og nu fremtræder under Indtryk af Julirevolutionens Efterdønninger og Hegels Filosofi og Goethes Poesi, der opfattes som en kristendomsfjendelig Magt, med Heine og Börne som Mestere, med George Sand og Rahel som Muser, en Gruppe unge Forfattere, der snart betegnes som det unge Tyskland. De vil sammensmelte Literaturen og Livet, de attraar en Opløsning af den herskende Religions- og Moralvedtægt, attraar friere Former for de to Køns Forening og Adskillelse, og en ny Art Fromhed overfor det af Guddommen gennemtrængte Verdensalt.

Da Menzel i 1835 angiver dem for Statsmagten, bliver dette Signalet til en ny Række Forfølgelser mod alt hvad man i Daitiden henførte under Begrebet Bevægelseslitteratur. Kun faa af den unge Slægts Personligheder viste sig under disse Prøvelser som Karakterer. Men under Forfølgelsen udviklede sig saavel de større Talenter (Gutzkow) som de mindre (Laube osv.) og den hele Skare af deres Efterfølgere. Man frembringer Arbejder, som i forskellige Former nøje afspejler Tidsalderens Forhaabninger og Kampe, Personlighedernes Tanker og Følelser, Fristelser, Fejltrin og Sejre.

Dog det som i Aarene 1830 til 1840 dybest nede er foregaaet i tyske Sind, det er at Goethes Verdensanskuelse og Poesi,